

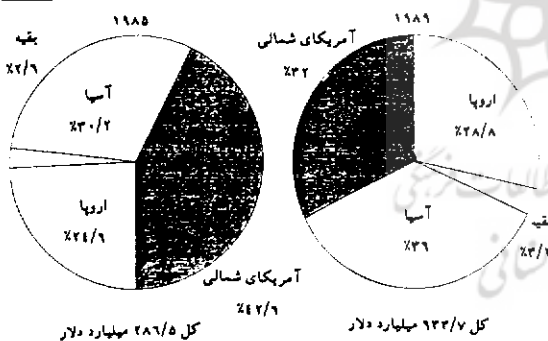
حق بیمه و سودآوری صنعت بیمه در جهان

ترجمه: مینا صدیق نوحی

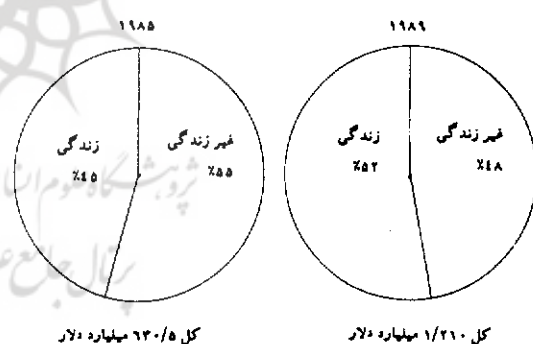
بازار آسیا از حق بیمه جهانی طی سال ۱۹۸۵ تا ۱۹۸۹ از ۳۰/۲ درصد به ۳۶ درصد افزایش یافته است. سهم اروپا نیز از ۲۴/۶ به ۲۸/۸ درصد رسیده است. درحالیکه سهم آمریکای شمالی در همین زمان از ۴۲/۶ درصد به ۳۲ درصد کاهش یافته است. علت این کاهش رقابت فزاینده در بازار آمریکا است. از طرف دیگر بیمه‌های عمر و پس انداز در قاره آسیا و اروپا رشد چشمگیری داشته است.

فعالیت‌های جهانی صنعت بیمه را به روش‌های مختلفی می‌توان دسته‌بندی کرد (نگاه کنید به نمودار شماره ۱) برای مثال سال ۱۹۸۹ اطلاعات نسبتاً جامعی در زمینه‌های مختلف در دسترس قرار می‌دهد. بررسی آن نشان می‌دهد که حدوداً ۵۲ درصد از کل حق بیمه جهانی را بیمه‌های عمر با ۱/۲ تریلیون دلار تشکیل می‌دهد. این رقم نسبت به سال ۱۹۸۵ که سهم بیمه عمر از کل حق بیمه جهان ۴۵ درصد بوده است افزایش قابل توجهی نشان می‌دهد.

نمودار شماره ۲ - سهم قاره‌ها از حق بیمه جهان



نمودار شماره ۱ - کل حق بیمه جهان



در بخش بیمه‌های غیرزندگی نیز تغییرات مشابهی دیده می‌شود (نمودار شماره ۳) بدین ترتیب که طی سال‌های ۱۹۸۵ تا ۸۹ حق بیمه آسیا از ۱۰/۹ درصد به ۱۴/۳ درصد و اروپا از ۲۶/۷ درصد به ۳۳/۵ درصد افزایش یافته است در حالی که حق بیمه آمریکای شمالی از ۵۶/۹ درصد به ۴۸/۶ درصد کاهش یافته است. برای روشن‌تر شدن موضوع به نمودار شماره ۴ نگاه می‌کنیم. طی سال‌های مذکور ایالات متحده آمریکا با ۹۳/۹ درصد در کلیه رشته‌های بیمه بر کانادا برتری یافته

آخرین اطلاعات و آمار موجود گواه ادامه این روند است. علت آن از یک سو رشد بیمه‌های عمر و پس انداز در اغلب کشورهای جهان و از طرف دیگر رقابت سنگین در فعالیتهای غیرزندگی است که در نتیجه سهم بیمه‌های عمر از حق بیمه جهانی افزایش یافته و تقریباً به نصف رسیده است. باید توجه داشت که این رشد در تمام کشورهای جهان موزون و یکنواخت نیست. بانگاهی به نمودار شماره ۲ درمی‌یابیم سهم

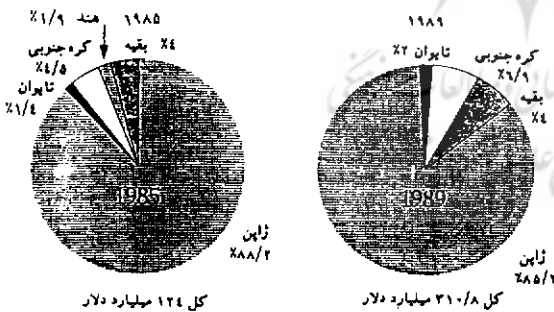
است. گرچه حق بیمه برخی از کشورهای عمده اروپایی مثل بریتانیا و آلمان از کل کاهش یافته است. حق بیمه آلمان از ۲۷/۳ درصد به ۲۰/۴ درصد و بریتانیا با کاهش کمتری از ۲۲/۵ به ۲۰/۴ درصد رسیده است.

تنها حق بیمه فرانسه ثابت مانده و همان ۱۶/۹ درصد است. تغییرات مهم بازار اروپا مربوط به حضور روسیه در بازار می باشد. حق بیمه این کشور ۷/۹ درصد از کل حق بیمه اروپا را تشکیل داده است.

آسیا

نرخ رشد سالانه حق بیمه کشورهای آسیایی تقریباً ۲۵/۸ درصد است (نمودار شماره ۶) سهم عمده این رشد مربوط به فعالیتهای بیمه‌ای کشور ژاپن است، که از ۸۸/۲ درصد در سال ۱۹۸۵ به ۸۵/۲ درصد در سال ۱۹۸۹ افزایش یافته است. کشورهای تایوان و کره جنوبی نیز رشد مطلوبی داشته‌اند.

نمودار شماره ۶ - سهم کشورها از حق بیمه آسیا

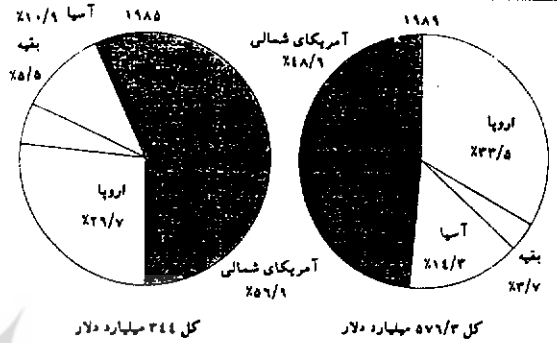


بقیه: هند - اسرائیل - مالزی - تایلند - ایران - سنگاپور - فیلیپین - اندونزی - پاکستان - چین

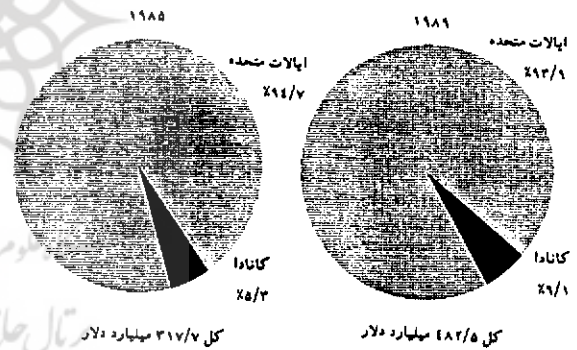
مقایسه این سه بخش جغرافیایی حاکی از آن است که طی چند سال گذشته حق بیمه قاره آسیا بطور قابل توجهی افزایش یافته است، گرچه این رشد در کشورهای اروپایی روند ملایم تری داشته و در آخر حق بیمه آمریکای شمالی است که نسبت به آسیا و اروپا نرخ رشد کمتری را نشان می دهد.

و قسمت عمده حق بیمه منطقه را به خود اختصاص داده بود لیکن سهم کانادا از ۵/۳ درصد به ۶/۱ درصد در سال ۱۹۸۹ افزایش یافته که مؤید رشد روزافزون حق بیمه کشور کانادا می باشد. رشد حق بیمه این کشور سالانه ۱۱ درصد بوده است.

نمودار شماره ۳ - سهم قاره‌ها از حق بیمه غیر زندگی جهان



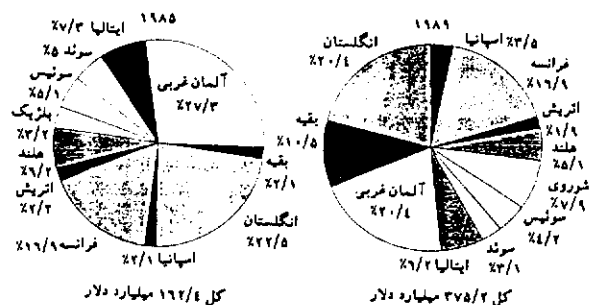
نمودار شماره ۴ - سهم کشورها از حق بیمه آمریکای شمالی



اروپا

نمودار شماره ۵ نشان می دهد که اروپا نیز نرخ رشد حق بیمه‌ای معادل ۳۳ درصد در سال داشته

نمودار شماره ۵ - سهم کشورها از حق بیمه اروپا



سودآوری

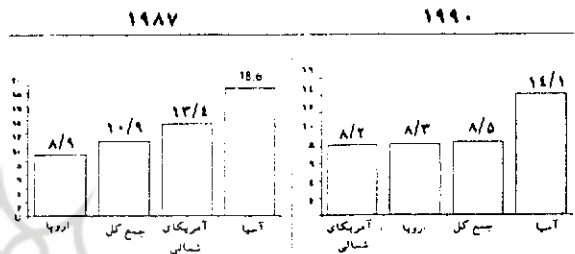
۱۰/۹ درصد در سال ۱۹۸۷ به ۸/۵ درصد در سال ۱۹۹۰ کاهش یافته است. حال به بررسی هریک از بخشهای جغرافیایی و مقایسه آنها با یکدیگر می پردازیم.

بررسی سودآوری صنعت بیمه در بخشهای مختلف جغرافیایی ما را به نتایج کاملاً متفاوتی می رساند. به این جهت مابه بررسی جداگانه فعالیتهای بیمه عمر و غیرعمر می پردازیم. زیرا ماهیت این دو گروه متفاوت است.

نمودار شماره ۸ - مقایسه سودآوری جهانی بیمه های غیرزندگی

نمودار شماره ۷ - سودآوری جهانی بیمه های غیرزندگی

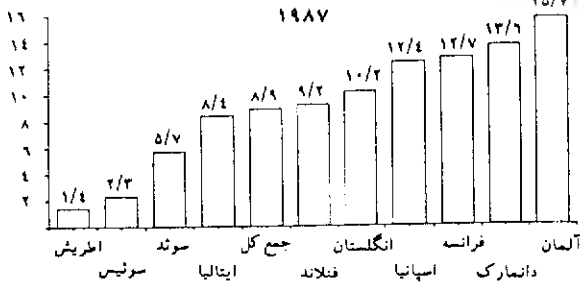
■ ۱۹۸۷ □ ۱۹۹۰



الف - اروپا: بطور کلی سودآوری فعالیتهای غیرعمر اروپا از ۸/۹ درصد از کل به ۸/۳ درصد کاهش یافته است لیکن سودآوری ۵ کشور از ۱۰ کشور مورد مطالعه افزایش داشته است. فی المثل سوئدی اسپانیا از ۱۲/۴ درصد به ۱۵/۸ درصد و انگلستان هم از ۱۰/۲ به ۱۵ درصد افزایش یافته است و سپس طی سال ۱۹۹۱ اندکی کاهش یافته است.

معیار سنجش سودآوری در بیمه های غیرعمر سود سهام قبل از کسر مالیات^۱ می باشد و بصورت درصد نشان داده می شود در نمودار شماره ۷ سودآوری سه منطقه جغرافیایی یعنی آسیا - اروپا - آمریکای شمالی با همدیگر مقایسه شده است. در سال ۱۹۸۷ سودآوری قاره آسیا نسبت به اروپا و آمریکای شمالی بیشتر بوده است هرچند تا سال ۱۹۹۰ کاهش یافته و از ۱۸/۶ درصد به ۱۴/۱ درصد رسیده است. اروپا و آمریکای شمالی با وجود اهمیت بیشتر طی این سالها سودآوری کمتری نسبت به آسیا نشان می دهند.

نمودار شماره ۹ - سودآوری بیمه های غیرزندگی - اروپا



افزایش سودآوری سه کشور ایتالیا، سوئیس و استرالیا قابل توجه است. در مقابل فنلاند و سوئد تنزل عمده ای در میزان سودآوری داشته اند. در مقایسه با این دو کشور، کاهش سودآوری فرانسه، دانمارک و آلمان نسبتاً معتدل تر بوده است.

مجموعاً طی سالهای گذشته سودآوری در تمام مناطق کاهش یافته است این کاهش در آمریکای شمالی از همه بیشتر معادل ۵/۲ درصد می باشد یعنی از ۱۳/۴ درصد به ۸/۲ درصد رسیده است. کاهش سودآوری در آسیا کمتر بوده و معادل ۴/۵ درصد است و از ۱۸/۶ درصد به ۱۴/۱ رسیده است.

اگر سودآوری جهانی را از دریچه کلی بنگریم می بینیم که سود فعالیتهای غیرزندگی جهان از

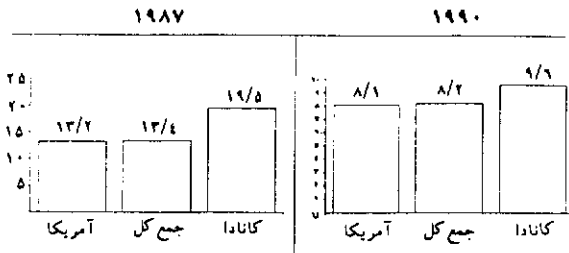
سود کشور ژاپن از ۱۴/۵ درصد به ۱۲ درصد و تایوان از ۲۳/۸ به ۱۶/۲ درصد کاهش یافته است هرچند رقم ۱۶/۲ درصد هنوز قابل توجه است. تنها کشوری که حد سودآوری اش افزایش یافته و از ۱۳/۴ به ۱۴/۱ درصد رسیده سنگاپور است. در مقایسه ارقام سودآوری اروپا و آسیا متوجه می شویم که علیرغم افت حد سودآوری در هر دو منطقه هنوز رقم سودآوری کشورهای آسیائی قابل توجه است.

نمودار شماره ۱۲ - عدم سودآوری - آسیا



پ - آمریکای شمالی - حق بیمه آمریکای شمالی را با تفکیک دو کشور ایالات متحده و کانادا مطالعه می کنیم. سودآوری هر دو منطقه طی چهار سال گذشته کاهش داشته است.

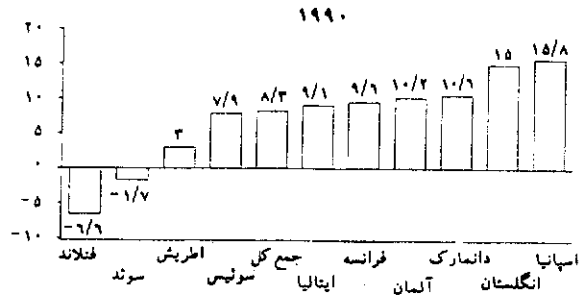
نمودار شماره ۱۳ - عدم سودآوری - آمریکای شمالی



سودآوری کانادا که در سال ۱۹۸۷ مطلوب و معادل ۱۹/۵ درصد بوده است در سال ۱۹۹۰ به ۹/۶ درصد کاهش یافته است. سودآوری ایالات متحده از ۱۳/۲ درصد به رقم بسیار اندکی معادل ۸/۱ درصد تنزل کرده است.

بازار بیمه آلمان یکی از قوی ترین بازارهای بیمه اروپاست و از این جهت مطالعه آن ضروری به

نمودار شماره ۱۰ - سودآوری بیمه های غیر زندگی - اروپا



نظر می رسد سودآوری آلمان از سال ۱۹۸۷ تا ۱۹۹۰ کاهش نشان می دهد و از ۱۵/۷ درصد به ۱۰/۲ رسیده است و به این ترتیب در رده چهارمین کشور اروپا قرار گرفته است در حالی که سال ۱۹۸۷ در میان کشورهای اروپائی رده اول را داشته است.

ب - آسیا - سودآوری در تمام کشورهای مورد مطالعه آسیا کاهش یافته و تقریباً ۴/۵ درصد بوده است برای مثال در سال ۱۹۹۰ سود قبیل از کسر مالیات ۱۴ درصدی هنگ کنگ به زیان تبدیل شده است جداول شماره ۱۱ و ۱۲ نشان می دهد که این کاهش کلی به دلیل کاهش سودآوری تمام کشورهای آسیائی است.

نمودار شماره ۱۱ - سودآوری بیمه های غیر زندگی - آسیا



او می‌افزاید: هر تجارتی با مدیریتی ضعیف محکوم به زوال است. برعکس فرانشیز با مدیریت ضعیف هم می‌تواند به فعالیت خود ادامه دهد. فعالیت صنعت بیمه در رشته‌های غیرزندگی و بخصوص بیمه‌های زندگی از این قانون پیروی می‌کند و نه از فرانشیز پس در هر دو بخش مدیران باید با استفاده از ابزارهای اقتصادی سود خود را بالا برند یا با نوآوری و ابتکار در تولیدات، بازار رقابتی را به سوی خود جلب کنند از آنجا که عمل کردن به این دو خط‌مشی اگر نگوئیم غیرممکن بسیار مشکل است، و ادامه آن در طولانی‌زمان آسان نیست بناچار سودآوری تنزل خواهد کرد.

تحلیل شالوده اقتصادی صنعت بیمه این دو مورد را روشن می‌کند. چنانکه اطلاعاتی که ما هم اکنون به مطالعه‌اشان پرداختیم نیز مؤید این مطلب است در این مطالعات حد سودآوری و یا سود سهام ملاک مقایسه بوده و در کشورهای مختلف از نیمه دهه هشتم تا اواخر آن مورد بررسی قرار گرفته است. گرچه براین باورند که این نوسانات متناوب است. متأسفانه تحلیل و بررسی شرکتهای مختلف در اغلب کشورها شاهد این مدعا نیست. بیمه‌های غیرزندگی در آمریکا در یک دوره ۷۰ ساله تا امروز بطور مشخص و واضح متناوب و دوره‌ای بوده است اما از نیمه دهه ۶۰ روند جریان سیر نزولی یافته در واقع در دوره گذشته نتایج صدور حتی به نقطه سر به سر نیز نمی‌رسیده است و اولین سال پس از این دوره که صدور بیمه‌نامه سود نشان می‌دهد سال ۱۹۷۹ است.

منبع:

International Insurance Report

پاورقی

1) Pre-tax return on equity

دلیل کاهش سودآوری جهان در فعالیتهای غیر زندگی تحمل رقابت سنگین است که به احتمال با تعهد ظرفیتهای بیش از حد همراه بوده است. امروزه در سرتاسر دنیا فعالیتهای بیمه‌ای بیش از پیش بعنوان یک فعالیت تجاری و رقابتی مورد نظر قرار گرفته است نتیجتاً دستیابی به سود اگر نه غیرممکن، بسیار مشکل بنظر می‌رسد.

وارن پوخت، مدیر عامل پرکشیر هاتادی به تعریف تفاوت بین فرانشیز (امتیاز، حق مخصوص) و فعالیت تجاری در گزارش سالانه‌اش پرداخته و می‌گوید فرانشیز از محصول یا خدمتی ناشی می‌شود که:

۱ - مورد احتیاج بوده و تقاضا برای آن وجود دارد.

۲ - از نظر مصرف کنندگان جانشین نزدیکی ندارد

۳ - تابع مقررات قیمت گذاری نیست
مجموعه این شرایط شرکت را قادر می‌سازد مرتباً به قیمت محصول یا خدمت خود بیفزاید و بدین وسیله سود سهام قابل توجهی کسب کند. جالب است اضافه کنیم که فرانشیز حتی می‌تواند مسئله عدم مدیریت صحیح را که باعث کاهش سودآوری می‌شود جبران کند.

اگرچه فعالیت تجاری با هزینه‌های عملیاتی پائین یا محصول بی‌رقیب هم می‌تواند سود فوق‌العاده‌ای نصیب تولید کننده کند. عرضه انحصاری غالباً زمان درازی نمی‌پاید اما با اعمال مدیریتی صحیح و کارآمد احتمالاً شرکت می‌تواند وضعیت خود را به عنوان یک تولید کننده با هزینه کم برای مدت طولانی تری ابقاء کند. گرچه در این حالت هم با مسئله رقابت با سایر شرکتهای روبرو است.